N°. 343. 1854.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

ZONDAG 2, MAANDAG 3 JULIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail, voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* 70, Ned. Cour.

De gehoudene beraadslagingen over de, nu door de beide takken der Volksvertegenwoordiging aangenomene wet tot regeling van het armbestuur, leveren ons eene merkwaardige bijdrage op tot de karakterkunde van voormalige en tegenwoordige Ministers van Binnenlandsche Zaken.

De heer DE KEMPENAER zeide in de zitting van 13 Mei: »Voor dat ik eindig, ben ik genoodzaakt iets te »zeggen omtrent eenige woorden, vroeger door mij gebezigd. En dat wel, omdat ik gisteren avond, in handen »krijgende de redevoering, die ik eergisteren had uitgesproken, daarin enkele woorden, door mij gebruikt, »miste, *waarover de vlugge pen onzer snelschrijvers »schijnt te zijn heêngesprongen:* woorden, die ernstige »afkeuring hebben gevonden.«

Wij vestigen de aandacht op de zinsnede betreffende de snelschrijvers, in verband met de voorschriften der Tweede Kamer, betrekkelijk het opnemen der uitgesprokene redevoeringen in het *Bijblad* van de *Nederlandsche Staats-Courant*.

De heer SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE sprak in de zitting van 12 Mei: »*Het doet mij leed, dat hoofdpijn mij verhindert het woord te voeren*, welligt echter, »dat het in de gegeven omstandigheden ook niet meer »noodig zou zijn.«

En in de zitting van 18 Mei: »Als niemand het »woord vraagt, dan vraag ik het een oogenblik. *Ik »meen nu dat het tijd is de discussie te sluiten; want »ik moet verklaren, dat het naar mijn begrip iets begint »te krijgen van eene Babylonische spraakverwarring.*«

De heer THORBECKE eindigde zijne rede van 12 Mei aldus: »Ik ben, meer dan iemand, overtuigd van de »moeijelijkheden, gepaard aan een ontwerp als dit, niet »alleen van wege de natuur van de zaak, maar van »wege de meeningen, van wege de vooroordeelen, waarmede men te strijden heeft. Ik ben dus genegen, zoo »immer bij de behandeling van eenig ontwerp van wet, »zoo immer bij de beoordeeling van de taak van een »ander, groote toegevendheid te gebruiken en aan te »bevelen. *Ik wist in eene vorige betrekking zeer wel, »dat het toenmalig ontwerp slechts behoefde te worden »verzwakt, om voor de meerderheid, zonder moeite, aannemelijk te worden. Dat te doen, strookte met mijne »overtuiging niet.* Het kon strooken met die van mijn »opvolger, maar tusschen verzwakking van het stelsel »of van de beginselen van het vorig ontwerp en zoodanige tegenstrijdigheid, zoodanige onvolledigheid, »zoodanige verzaking, als ik in dit ontwerp zie, is nog »een groot verschil.«

De heer VAN REENEN drukte in de zitting der Eerste Kamer van 26 Junij eerst zijn individueel gevoelen aldus uit: »*Ik zou de geheele armverzorging willen »overlaten aan de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid »en geen enkelen regel stellen bij de wet;*« doch *zweeg* op de uitlegging dezer zinsnede, die de heer VAN EIJSINGA daaraan gaf: »De Minister heeft gezegd — »en dit zijn woorden, die indruk op mij hebben gemaakt — »de vrijheid om een van de stelsels absoluut toe te »passen bestaat niet, maar de toestand is gepraejudicieerd, »en van daar *dat het stelsel dezer wet* NIET *is, dat de »kerkelijke en bijzondere liefdadigheid geheel en al vrij »moeten worden gelaten; in deze wet zijn daarom zoo »weinig regelen als mogelijk, maar toch altijd regelen »gesteld.* Wanneer ik dit aanneem, dan vervalt grootendeels het bezwaar, dat ik tegen deze wet heb gehad; »want *daardoor wordt door de Regering toegegeven, dat »de gewone wetgever bevoegd is, om die regelen te stellen.* »Dat is het punt, hetwelk ik meende te moeten verdedigen, waarvoor ik meende te moeten waken, en »wanneer de Regering dit stelsel huldigt en deze wet »volgens dat beginsel wordt voorgesteld, dan vervallen »mijne bezwaren, zoo niet geheel, dan ten minste »grootendeels, en wegen ze niet zoo zwaar, of ik zal »mijne stem vóór dezelve kunnen uitbrengen.«

De HH. DE KEMPENAER, SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE, THORBECKE en VAN REENEN kunnen worden aangemerkt als typen van
de *conservative*,
de *reactionnaire*,
de *constitutionnele* en
de *tegenovergestelde*
rigtingen.

Het karakter der rigtingen wordt door de houding der woordvoerders gekenschetst.

Het zal niet moeijelijk vallen uit die schets op te maken, wat zelfstandigheid van karakter of karakterloosheid, wat dubbelzinnigheid van karakter of eerlijkheid, wat hooghartigheid van karakter of welwillendheid kan genoemd worden.

Ook in Junij 1854 is gebeurd, wat in Mei 1853 werd voorspeld.

»Wanneer de opgewondenheid van deze oogenblikken voor kalme overweging zal hebben plaats gemaakt, dan zullen ook het gezond verstand en de degelijke goede trouw, onzer natie zoo bij uitstek eigen, hunne regten hernemen.«

Ook in Junij 1854 bleef waarheid wat in Mei 1853 werd herinnerd:

»Van onze keuze in deze dagen zal het afhangen welke rigting wij voortaan zullen inslaan op de baan der maatschappelijke en staatkundige ontwikkeling, of wij op die baan verder voort zullen streven, dan of wij angstig terug zullen treden en prijs geven wat wij reeds gewonnen hadden. Die keuze, kan zij nog moeijelijk zijn voor hem, die met helder oog de verschijnselen opmerkt en onzen toestand gadeslaat, voor hem wiens gezond verstand zich niet laat verblinden door eene voorbijgaande opgewondenheid, voor hem wiens zelfstandig oordeel zich niet door drogredenen of misbruikte leuzen laat verstrikken?«

Zoo men het voorbeeld van *de Nederlander* volgen wilde, zou het niet moeijelijk zijn voor de organen der constitutionnele partij, om, door slechts te herhalen wat dezerzijds sedert Mei 1853 is gezegd, ten opzigte der lotgevallen van de ministeriële en anti-revolutionnaire partijen, het bewijs te geven, dat voorzien is wat nu plaats vindt.

Op hetgeen door ons werd gezegd betrekkelijk het voornemen der constitutionnele partij, om »de kloof« niet over te trekken, die het Ministerie voorleden jaar zoo gelukkig was te zien tusschen zich en haar (no. 339), maakt *de Nederlander* de volgende aanmerkingen:

Het is de hooge toon en de harde taal van den overwinnaar. We achten evenwel dat *de Grondwet* niet onverbiddelijk zijn zal.

Wat toch, indien de heer van Hall antwoordt:

Gij behoeft ons niet te erkennen als *vrienden* indien ge ondersteunt hetgeen door de *Ministers* voorgesteld wordt.

Gij behoeft de klove niet over te springen; bij het licht der verkiezingen heb ik ontwaard dat ze niet onoverkomelijk is voor *mij*.

Gij kunt niet *medegaan met mijne rigting*; maar hoe nu, indien *ik mij naar de uwe voeg*; indien ik dit kan doen *zonder op te houden te zijn wat ik ben*; indien ik hierdoor juist, volgens het betoog van uwe geloofsverwante, de *Arnhemsche Courant*, mijne eigenaardigheid handhaaf, en *de verrassende wendingen mijner politiek met den eisch van het oogenblik in verband breng?*

Gaarne zouden wij alsnog vernemen, wat *de Nederlander* onder »onverbiddelijkheid van *de Grondwet*« begrijpt, met het oog op 't geen, dadelijk daarna als de toekomstige gedragslijn van het Ministerie wordt ondersteld?

1848, Maartsche buijen.

1849, 1850, 1851, 1852, rust, kalmte, vooruitgang, toenemende welvaart.

1853, April-beweging. Aanhoudende regen van hartstogt. Het groen loopt welig uit.

1854; kalmte keert van lieverlede terug, en het groen begint er minder frisch uit te zien.

Zeer ontmoedigd is *de Nederlander* na den afloop der verkiezingen. Het blad laat, als het ware, het hoofd hangen.

Zou die moedeloosheid vooralsnog geregtvaardigd zijn? Heeft men dan zoo eensklaps vergeten, hoe groote vorderingen de partij der »vrienden« verleden jaar in het »hart der Natie« heeft gemaakt? Leest slechts, wat ten vorigen jare als het standpunt der anti-revolutionnaire partij werd geschetst.

Maar wanneer dezelfde bladen het willen doen voorkomen als of vermeerdering van invloed bij *de Natie enkel een gevolg der omstandigheden van het oogenblik zou geweest zijn*, dan komen wij ook tegen *die* voorstelling op.

De *anti-revolutionaire partij* heeft veld gewonnen, omdat:

a. zij drie jaren, bijkans alleen, het Ministerie Thorbecke openlijk in de Tweede Kamer bestreed;

b. de wederstand tegen de voordragt op het *Armbestuur* en de hoofdgedachte der *April-beweging* van anti-revolutionairen *oorsprong*, en in anti-revolutionairen *zin* en *geest* was;

c. zij, in *practiale* rigting, met den wensch en de bedoeling van menigeen door wie haar beginselen niet worden beaamd, overeenstemt;

d. zij, door te wijzen op de *nationale* en *Evangelische* grondtrekken der Volkshistorie, dagelijks meer weerklank en steun vindt bij het Volk;

e. door velen, meer dan te voren, erkend wordt, de verderfelijkheid der *vrijzinnige* rigting, het gevaarlijke van den *ultramontaanschen* invloed, en de onmisbaarheid van het *Christelijk historisch* element, als grondslag eener vaderlandsche en met naleving en ontwikkeling der Grondwet alleen vereenigbare politiek.

Eene enkele vraag aan *de Nederlander*.

Blijkt het, nu één jaar slechts later, dat bovenstaand Manifest, ten betooge, dat uwe vermeerdering van invloed bij de *Natie* niet enkel geweest is een gevolg der omstandigheden van het oogenblik, geheel de uitdrukking der waarheid was?

De Kerkelijke Courant zegt: »Indien de *Nederlander* »de lijst openbaar maakt der kiezers, die hunne stem »hebben uitgebragt in de verschillende onder-kies- »districten van *Zwolle*, zou 't zeer spoedig blijken, »dat juist die plaatsen, waar men om de gehechtheid »aan de orthodoxie, eenparigen ijver voor den heer »GROEN zou hebben verwacht, achterlijk en traag in »het stemmen zijn geweest.«

De *Fakkel* zegt: »Als wij de berigten mogen ge- »looven, die wij hebben ontvangen, dan moeten op »de Veluwe, waar de heer MACKAIJ herkozen is, din- »gen hebben plaats gehad, die den predikantenstand »alles behalve tot eer verstrekken.«

De heer VAN HOËVELL heeft, in het jongst verschenen Nummer van het »*Tijdschrift voor Neêrlandsch Indie*« op de volgende wijs herinnerd aan de »edelmoedigheid« van de heeren BAUD en STOLTE, om niet te antwoorden op zijn betoog, dat de koloniale financiën wel degelijk afschaffing van belasting gedoogden.

Bij gelegenheid der behandeling van het voorstel van negen leden, was door mijne mede-voorstellers aan mij de schoone taak opgedragen, om dat voorstel te verdedigen voor zooverre het in verband stond met de geldmiddelen van Indie en de Indische aangelegenheden in 't algemeen.

Kort nadat ik mij van deze taak had gekweten, werd eene motie van orde gedaan tot sluiting der beraadslagingen. De heeren Stolte en Baud voerden beide daarover het woord. De eerste zeide:

»Ik zal voor deze motie van orde stemmen, hoezeer het mij leed doet, dat ik niet in de gelegenheid ben, om te wederleggen, hetgeen dezen morgen door den afgevaardigde uit Almelo is aangevoerd, met betrekking tot de Indische zaken. Ik neem daarvan acte, om bij de eerste gelegenheid aan te toonen, dat de voorstellers in dit opzigt hebben gedwaald.«

Even strijdlustig was in den aanvang de heer Baud, ofschoon hij den strijdlust verloren had, na de verdediging der voorstellers gehoord te hebben. Nu was het hem, den reus, de moeite niet meer waardig tegen zulke dwergen te velde te trekken. De heer Baud zeide letterlijk:

»Ik behoor ook tot de ingeschrevenen om het woord te voeren. Ik had mij bepaaldelijk voorgesteld, te spreken over hetgeen beschouwd kan worden als het koloniaal-gedeelte van het voorstel. Na echter gehoord te hebben de verdediging, die uit den boezem der heeren voorstellers is opgegaan wegens hetgeen in de Memorie van beantwoording en in de Memorie van toelichting, te dien aanzien voorkomt, acht ik mijne wederlegging onnoodig, omdat die verdediging mij voorgekomen is, uiter-

mate zwak te zijn. Ik zal daarom stemmen voor de gedane motie van orde.»

De heeren Baud en Stolte, tusschen wie altoos eene aandoenlijke hartelijkheid en volmaakte overeenstemming heerscht, hebben hier met een enkel woord te kennen gegeven.

Thans staat de verdediging, door mij uitgesproken, nog altoos onwederlegd in het Bijblad.

Gronden zijn aangebragt, om te betoogen, dat onze koloniale financien de door ons voorgestelde vermindering van belasting in het moederland toelaten.

En daarvan heeft de heer Stolte «acte genomen, om bij de eerste gelegenheid aan te toonen, dat de voorstellers in dit opzigt hebben gedwaald.»

En daarop heeft de heer Baud alleen gezegd: «Ik acht *mijne* wederlegging overbodig, omdat die verdediging der voorstellers mij is voorgekomen *uitermate zwak* te zijn.

Misschien is er deze of gene, die, hoe zeer hij overigens ook met de heeren Baud en Stolte moge dweepen, op het denkbeeld komt:

«'t Is toch jammer, dat de heer Baud zoo edelmoedig is geweest. Hij had zijn plan maar liever moeten volbrengen, want nu is de verdediging nog altoos *niet* wederlegd. En de heer Stolte heeft beloofd er op terug te zullen komen. 't Is nu al een half jaar geleden. Waarom komt hij er niet op terug?

Zoo spreken misschien de politieke vrienden van de heeren Baud en Stolte. Ik neem de vrijheid te herinneren, dat het «*quos ego*» niet zeer geschikt is om bijgebragte redenen omver te werpen.

Ook nu nog, zou het, meenen wij, niet overtollig zijn, wanneer de heer Stolte bijvb., gelijk hij deed ten aanzien van onze artikelen betrekkelijk *de Handelmaatschappij*, de vacantie te baat nam, om in eene *wederlegging* van het betoog des heeren van Hoëvell te treden. Er zijn nog velen, die niet blind gelooven, maar wenschen *overtuigd* te worden.

Wij zijn het niet alleen, die beweren dat de anti-revolutionaire politiek *afbreken* is zonder *opbouwen*; dat hare oppositie geenerlei kiem bevat van politieke regeling voor de toekomst. Dr. Fruin heeft dit mede, met de hem eigen eenvoudigheid, maar helderheid in betoog aangetoond.

Ik heb de oppositie van den heer Groen tegen het afgetreden bewind ondersteuning genoemd, omdat Mr. Groen zelf haar daarvoor scheen uit te geven. Toen de heer Lotsij hem onder het oog bragt, dat hij het pas opgetreden bewind door zijne geestige begrooting in een verkeerd daglicht had gesteld, en dat het onbetamelijk was «een nieuw kabinet van den aanvang af te ondermijnen en te verzwakken,» ontkende hij ten stelligste, dat hij het Ministerie bemoeijelijken of verzwakken wilde; integendeel, hij kon zeggen «dat hij dit Ministerie met opregtheid en ter goeder trouw ondersteunde.» Zijne verklaring vond geen onverdeeld geloof; de Minister van Rosenthal, onder anderen, openbaarde eenigen twijfel, en zeide: «de man, die ons altijd toeroept: Gij zijt krachteloos, kan, mag het Ministerie niet ondersteunen maar moet het met open vizier bestrijden. De noodzakelijkheid en pligtmatigheid hiervan werd door den heer Groen niet erkend; integendeel, hij gaf nogmaals de verzekering «zijne geringe ondersteuning, ook wanneer zij versmaad mogt worden, aan het bewind te zullen schenken.» Hij bleef dan ook het Ministerie ondersteunen op zijne eigenaardige wijs, die de heer Duijmaer van Twist op het oog heeft, als hij gewaagt van «het bemoeijelijken der regering met eene uren lange interpellatie, de strekking hebbende om haar openlijk te bestrijden of bedektelijk te ondermijnen.» Nog op het laatst van 1852, beloofde Mr. Groen aan het Ministerie zijne «nederige ondersteuning,» maar voorzigtiger en opregter dan vroeger, voegde hij er de verklaring bij, dat hij die «slechts nu en dan zou wenschen te bewijzen.»

Zietdaar waarom ik gezegd heb, dat Mr. Groen het Ministerie met zijne *tracasseriën* heeft ondersteund. Dat ik dit woord heb gebruikt, was bij gebrek aan eene Hollandsche uitdrukking, voor hetgeen de heer van Twist in de aangehaalde zinsnede omschreven heeft. Mijne bedoeling wordt nog juister uitgedrukt in de woorden van Thorbecke. «Mij dunkt, in eene politieke oppositie, welke dien naam verdient, welke meer is dan politieke vijandschap, moet althans een kiem zijn van politieke regeling voor de toekomst. Waar is in de oppositie van den heer Groen een diergelijk beginsel van wording? Daarin lag, naar mijn oordeel, de grond der nietigheid van de anti-revolutionnaire oppositie, gebrek aan bepaalde plannen voor de toekomst. Geen verandering van Staatsvormen kan baten, zoo lang elke Staatsvorm aan beginsels, waardoor wanorde en willekeur onvermijdelijk zijn, ondergeschikt wordt.

Dus beginsels zoekt Mr. Groen in discussie te brengen; over Ministeriële homogeniteit, over het onvermogen der revolutionnaire beginsels van regering, over het nationale en anti-nationale, over centralisatie en Staats-alvermogen is hij onuitputtelijk en onvermoeid; maar in hetgeen den Staatsvorm betreft, in de eigenlijke wetgeving stelt hij minder belang. «De heer Groen was ontevreden, omdat de discussie in den regel niet zoo lang op het terrein der algemeene beginselen bleef, als hij wel wenschte. Dat was daaraan toe te schrijven, dat het Gouvernement en de Kamer meer haast hadden, om iets tot stand te brengen dan hij. Hij had geen haast. Hij zag alles, wat tot stand gebragt was, met leede oogen aan, omdat het niet overeenkomstig was met de beginselen, die hij is toegedaan. Hij verlangde, zoo lang die beginselen niet zegevieren, het tot stand brengen van iets anders te bestrijden, dit op- of tegenhonden.» Zoo beschreef de Minister Thorbecke de houding van den heer Groen in de Kamer, en velen waren van een gelijk gevoelen. «Kon men ook dit Ministerie, even als het vorige, in zijne werkzaamheid stuiten; (zoo verklaarde de heer Bachiene de bedoeling der anti-revolutionnairen), dan ware de kans vernieuwd tot het niet uitvoeren van de Grondwet in alle hare deelen, en tot eene tweede herziening.» Tegenhonden is het wat de heer Groen met alle krachten beproeft.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Bij gebrek aan feiten, melden de buitenlandsche bladen allerlei geruchten en verdiept men zich in berekeningen over de waarschijnlijke oorzaken van vroegere gebeurtenissen, en omtrent de gevolgen daarvan. Men beweerde eergisteren op de beurs te Parijs, dat de vorstendommen reeds door de Oostenrijksche troepen bezet waren, terwijl daarentegen de *Moniteur*, denzelfden dag, eene correspondentie uit Weenen mededeelde, houdende dat Oostenrijk bepaaldelijk het antwoord van Rusland op de nota, die naar St. Petersburg is opgezonden als het gevolg van het tusschen Pruissen en Oostenrijk gesloten verbond, wil afwachten, vóór dat het tot die bezetting overgaat. (zie *Weenen*.)

Men kan evenmin geloof hechten aan de geruchten, dat het Fransche Gouvernement zoowel aan de admiraals der vloten in de Oostzee als in de Zwarte Zee bevel zou hebben gegeven, om alle operatien te staken en ook alle verzending van troepen en materieel zou doen ophouden, hetgeen als een teeken moest worden beschouwd, dat men veel hoop op het spoedig sluiten van den vrede koesterde. Die geruchten toch worden blijkbaar tegengesproken door de taal van alle Fransche en Engelsche bladen, die men, te regt of te onregt, als half-officiële organen van het bewind of van enkele leden daarvan beschouwt.

Daarentegen verspreiden anderen weder het gerucht, dat Rusland geenszins voornemens is, de Vorstendommen geheel te ontruimen, en dat de Russische legers wel Wallachije, maar niet Moldavie zouden verlaten, waar zich integendeel aanzienlijke strijdkrachten bijeentrekken. Deze gissing, — want meer dan eene gissing is het niet, — wordt wedersproken door de nota in de *Fransche Moniteur*, waarin zeer bepaaldelijk is gezegd, dat de Russische legers tot over de Pruth terugtrekken. Wilden zij alleen Wallachije verlaten, dan behoeven zij deze rivier niet weder over te gaan. De geographische ligging brengt wel zeer zeker mede, dat wanneer de legers van Rusland die rivier weder overtrekken, dit geschieden moet om de beide Vorstendommen te ontruimen. De vraag is echter, of de *Moniteur* niet een weinig te voorbarig is geweest. Wij zouden ongetwijfeld met de meeste behoedzaamheid over een berigt, als het bedoelde spreken, ware het in een ander blad dan in het officieel orgaan van het Fransche Gouvernement opgenomen; thans echter moeten wij voor zoo lang dit berigt niet op meer zekere gronden wordt tegengesproken, aannemen, dat de *Moniteur* waarheid heeft gezegd. De tijdelijke bijeentrekking van troepen in Moldavie laat zich bovendien allezins verklaren, wanneer men in het oog houdt, dat het verlaten van eene zoo aanzienlijke legermagt als Rusland op het Turksche gebied had bijeengetrokken, uit die Vorstendommen, niet het werk van eenige dagen kan zijn. Het is zeer natuurlijk, dat Wallachije het eerst is ontruimd, dewijl de troepen in die provincie het eerst waren vooruitgerukt, het digtst bij den vijand stonden. Niets bewijst echter, dat de Russische troepen hunne achterwaartsche beweging niet zullen vervolgen, en Moldavie niet zouden ontruimen.

De Fransche bladen blijven volhouden, gelijk ook wij dat hebben gedaan, dat het terugtrekken van de Russische legers enkel en alleen is toe te schrijven aan den tegenstand, dien zij aan de oevers van den Donau hebben ondervonden en dat dit feit geenszins aan eenige toegevendheid aan de eischen van Oostenrijk is te danken; zij wijzen er op, dat toch reeds het bevel, om de Vorstendommen te verlaten te St. Petersburg was gegeven, *vóór dat* de officiele nota van Oostenrijk daar was aangekomen.

Het is evenwel geenzins onwaarschijnlijk, dat de Czaar, gebruik makende van het tijdsverloop van zes weken, bepaald bij het Oostenrijksch-Pruissische verbond, om daarna eerst de sommatie aan Rusland te rigten, aan zijne legers bevel heeft gegeven om terug te trekken, vóór dat hem eenige sommatie werd gedaan. Van den anderen kant is het mede niet onwaarschijnlijk, dat de Duitsche mogendheden, bepaaldelijk met het oog op de mogelijkheid van eenen vrijwilligen terugtogt, waartoe zij den Czaar de gelegenheid wilden geven, hebben bepaald, dat de sommatie eerst na verloop van zes weken na het sluiten van het tractaat naar St. Petersburg zou worden opgezonden.

Het eenig feit, dat wij kunnen melden, bestaat in het berigt, dat drie Engelsche stoomfregatten, de *Hecla*, de *Valorous* en de *Odin*, de vesting Bomarsund op de Alandseilanden, den 21 dezer beschoten en de vesting met den daarin liggenden voorraad, vernield hebben. De vesting stond gedurende verscheidene uren in brand. Het eskader, dat dit feit heeft verrigt, stond onder bevel van kapitein Hall, daar de s. b. n. Plumridge is opontboden om zich met zijn eskader bij sir C. Napier te voegen. Men meent, dat de admiraal, na zich met Plumridge vereenigd te hebben, op Kroonstad zal afgaan (zie onze berigten onder de Engelsche post). Kapitein Hall zou de golf van Bothnie blijven blokkeren.

De Fransche *Moniteur* deelt het berigt mede, dat van 1 Augustus a. s. de Witte Zee zal worden geblokkeerd (zie Fransche post). Het begint in het buitenland eenigzins de aandacht op te wekken, dat de Engelsche kruizers zulk eene groote gestrengheid tegenover de *Nederlandsche* koopvaarders ten toon spreiden. Uit Hamburg meldt men, dat nu weder twee Hollandsche schepen zijn opgebragt. Dit feit is geenszins van belang ontbloot, vooral met het oog op het daaromtrent hier te lande voorgevallene.

Lord John Russell heeft ook in het Lagerhuis het sluiten van het verbond tusschen Oostenrijk en de Porte aangekondigd. Hij heeft daarbij gezegd, dat Oostenrijk zich verbindt om mede te werken tot de verdrijving der Russen en om die provincien te bezetten, indien zij zich vrijwillig terug trokken.

De brieven en dagbladen, die met de laatste mail ... Indie zijn aangekomen, hebben het treurig berigt me... gebragt, dat Singapore en de omstreken dier kolonie va... den 5 Junij, gedurende 10 achtereenvolgende dagen, ee... tooneel van moord, plundering en verwarring zijn ge... weest. De Chinezen, die de groote meerderheid der bevol... king uitmaken, zijn onderling slaags geraakt; verscheiden... honderde personen hebben daarbij het leven verloren... terwijl 2 à 300 huizen verbrand zijn. Te vergeefs tracht... ten de politie en de geringe krijgsmagt in de kolonie d... orde te herstellen. Op den 15den, den dag waarop d... mail vertrok, begon de toestand eenigzins te verbeteren... ofschoon de landdistricten nog steeds het tooneel van d... grootste onrust en verwarring waren.

ENGELSCHE POST.

Londen, 30 Junij. Lord John Russell heeft, in antwoord ... op eene vraag van lord D. Stuart, in de zitting van het La... gerhuis gedaan, ten antwoord gegeven, dat Oostenrij... een verbond met de Porte gesloten heeft, om de Russ... uit de vorstendommen te verdrijven; of, zoo deze tot ee... vrijwillige ontruiming overgingen, alsdan die vorstendomm... te bezetten. Hij verklaarde voorts, dat het antwoord v... Rusland aan het Oostenrijksche kabinet nog niet was o... vangen.

Lord D. Stuart heeft zijne ontevredenheid te ken... gegeven, dat men de portefeuille van oorlog niet aan lor... Palmerston had aangeboden, daar het land veel meer ve... trouwen in hem dan in den hertog van New-Castle ste...

— De Engelsche bladen zeggen: Wij kunnen verzeke... en wel volgens de meest stellige berigten, dat Sir Char... Napier met de eskaders, den 20 Junij in het gezigt ... Barosund was, maar dat hij onmiddellijk met de volge... schepen naar Kroonstad zou vertrekken: de *Duc of W... lington*, 131 stukken, schroefboot; de *Saint-Jean-d'A...* 101 st.; de *Princess. Royal*, 91 st., schroefb.; de *Caes...* 90 st., schroefb.; de *Nile*. 90 st., schroefb.; de *Cress...* 90, schroefb.; de *Majesty*, 80 st., schroefb.; de *Ja... Watt*, 91 st., schroefb.; de *Edinburgh*, 60 st., schroef... de *Blenheim*, 60 st., schroefb.; de *La Hogue*, 60 ... schroefb.; de *Impérieuse*, 51 st., schroefb.; de *Penel...* 18 st.; de *Magicienne*, 16 st.; de *Gorgon*, raderbo... en zes Fransche linischepen.

De schout-bij-nacht Corry moest gedurende dien tijd, ... eskader te Sweaborg in het oog houden en blokkeren, me... volgende schepen: de *Neptune*. 120 st.; de *Saint-Geor...* 120 st.; de *Prince-Regent*, 90 st.; de *Monarch*, 84 ... de *Boscawen*, 70 st.; de *Cumberland*, 70 st.; de *Aja...* 60 st.; de *Bulldog*, 6 st., raderboot, en twee Fransc... linieschepen, terwijl de s. b. n. Plumridge met zijne ra... en schroefstoombooten de golf van Bothnie zou bl... keren. Men ziet van den vuurtoren van Fronskar duide... Sweaborg en Helsingfors. De Russische schepen lig... zeilree, maar zij bewegen zich niet.

De s. b. n. Plumridge heeft met de *Odin*, de *Leop...* en de *Vulture* zijne instructien letterlijk opgevolgd, ... in deze weinige woorden kunnen worden zamenge... innemen, verbranden, vernielen.

Het Fransche eskader is in den besten toestand. De groo... hartelijkheid bestaat tusschen de officieren der beide vlo...

— De *Times* deelt eene depêche uit Weenen mede ... Dingsdag avond, luidende: «Den 25 dezer zijn piketten ko... ken tot vrij ver in de engte van Rothenthurn, in Zevenbe... gedrongen.» Eene andere depêche, over Parijs van ... zelfden dag, ontvangen, zegt: «Russische agenten heb... botsingen tusschen de Grieken en de soldaten van het ... zettingsleger trachten te doen ontstaan. Generaal Kale... de minister van oorlog, heeft het nuttig geoordeeld, e... proclamatie uit te vaardigen, ten einde het land geru... stellen ten aanzien van de welwillende bedoelingen ... Engeland en Frankrijk, die hunne troepen eene staatk... doen bestrijden, welke door geheel Europa is veroorde...

— De *Times* deelt een brief mede uit Varna, van ... dezer, waarin gezegd wordt, dat de Franschen die ... geheel hebben herschapen. Oude muren zijn omvergewor... winkels zijn geopend, honderde menschen doorkruisen ... straten, men speelt domino in een aantal nieuw opge... koffijhuizen; kooplieden van Algiers, Oran, Konstantine... Marseille en Toulon hebben wijnhuizen geopend, w... men tegen lage prijzen wijn en likeuren kan beko... Overal ziet men sausijzen, gerookte tongen, ham, pick... enz. te koop en op een nieuw geverwd bord leest m... «*Restaurant de l'armée d'Orient pour MM. les offi... et sousofficiers.*» Alle straten hebben een naam gekre... De Franschen vinden goed hun weg, maar de Engelsc... niet. De beste overeenstemming heerscht tusschen de kr... lieden. Dit moet niet zoo zeer het geval zijn tusschen ... Franschen maarschalk en sir G. Brown, die echter n... kan doen zonder de bevelen van lord Raglan.

De Engelschen hebben in hun kamp hardrennerijen ... harddraverijen georganiseerd. Men betaalt 1 piaster (... cent) entrée, waardoor de prijzen worden gedekt.

Men weet niets van de waarschijnlijke bewegingen ... troepen.

— Uit Kalarasch wordt, per telegraaph, gemeld, dat ... hevige storm aldaar de pontonbrug vernielde, ... 500 Russische artilleristen met hunne stukken en amu... zich daarop bevonden. Manschappen en materieël: alles ... eene prooi der golven.

— Er is den 28 dezer op Mansion House, te Lo... eene meeting gehouden, ten einde zich te verstaan ... het feest, dat ter eere van het verbond tusschen Fra... en Engeland zal worden gegeven. Men heeft besloten ... men door alle mogelijke middelen zou trachten de ... kingen tusschen Frankrijk en Engeland, die zoo nu... voor het behoud van den vrede der wereld, nog i... te maken; de lord-maijors van Dublin, Edinburg, ... Glasgow, Manchester en Liverpool zullen uitgeno... worden, om aan deze manifestatien deel te nemen en ... inschrijving zal worden geopend, om die feesten a... beoogde doel behoorlijk te doen beantwoorden.

De *Times* herinnert aan Oostenrijk, dat de blikken van Europa op zijne houding in de tegenwoordige krisis wending zijn gerigt. Daar het Weener hof tot nu toe aan zijne bestendige, doch voorzigtigtige ondersteuning in de Westersche staatkunde de grootste voordeelen te danken heeft, is het te hopen, dat keizer Frans Joseph met vastheid en gematigdheid zal voortgaan op den weg, waaraan hij zoo bepaaldelijk den invloed op de oplossing van de Oostersche kwestie verschuldigd is. Oostenrijk zal door de bezetting der Donau-vorstendommen Turkije van dien kant dekken, en Omar-pacha bevrijden van de noodzakelijkheid om zijne strijdmagt in de vlakte van Moldavie en Wallachije uit te breiden, die moeijelijker te behouden zijn dan de Donau- of de Balkanlinie. Doch men verlieze niet uit het oog, dat de Russen slechts teruggedrongen en niet uiteengedreven zijn en dat zij aanzienlijke versterkingen verwachten. Mogelijk, dat zij zich in de Dobrutscha willen staande houden, en het is te bejammeren, dat de Russische partij te Berlijn de beloofde ontruiming reeds als een *plaidoyer* voor de zaak van den Czaar begint aan te wenden. Oostenrijk, zoo redeneert het blad verder, moet standvastig blijven. De tegenwoordige wending schijnt dubbel bedenkelijk, daar Rusland nog geene aannemelijke vredes-voorslagen doet.» Van Sebastopol en de Krim zwijgt het blad. Het geheele artikel verraadt eene onaangename stemming ... als de oppositie-bladen zeggen, een kwaad geweten. De *Morning Chronicle* geeft eenigzins duidelijk zijne vrees te kennen en meent, dat eene *neutrale bezetting der vorstendommen* door Oostenrijksche troepen een *positief voordeel* voor Rusland zou zijn. De *Daily News*, *Advertiser* en *Herald* zeggen, dat Oostenrijk, hetgeen neutraal gebleven is toen Rusland offensief handelde, nog onzijdiger/neutraler zal worden, nu Rusland het defensieve heeft aangenomen. Oostenrijk wil de vorstendommen bezetten, om de Russen in hunnen rug te dekken, om te beletten dat de geallieerden er binnen rukken en in vereeniging met Omer-Pacha de Russische armée tot aan de Pruth vervolgen. Rusland heeft alsdan in Bessarabie niets te vreezen; zal de troepen, die het uit Turkije terugtrekt, naar de Krim overbrengen, en Oostenrijk zal gemoedelijk aanzien, hoe de geallieerden met verslagen gezigten de ... onaantastbare kusten van dat schiereiland zullen staren. Oostenrijk moet den Czaar den oorlog verklaren of zijne soldaten te huis houden.

— Berigten uit N. I., melden uit Jamaïca, dat de cholera daar niet alleen onder de inlandsche bevolking, maar ook onder de blanken woedde. De handel was in alle takken gedrukt.

Ook uit Barbados luiden de berigten aangaande de cholera zeer ongunstig; de sterfte klom dagelijk van 150 tot 250 personen. Er heerschte de grootste ontsteltenis, en de handel verkeerde daardoor in een volslagen stilstand. Omtrent de W. I. eilanden in het algemeen luiden de tijdingen aangaande den landbouw gunstig; maar er bestond een groot gebrek aan scheepsruimte tot overvoer van de producten, waardoor de uitzigten der planters zeer benadeeld werden.

DUITSCHE POST.

Hamburg, 28 Junij. Zoodra het geheime neutraliteits-tractaat tusschen Zweden en Denemarken door de beide monarchen was bekrachtigd, heeft Zweden zijn eskader onmiddellijk doen wapenen en in de Noordzee bij de Noorweegsche zeemagt gevoegd. De beide eskaders, onder bevel van den admiraal Krusenstjerna, vormen eene zeer aanzienlijke magt.

Tot nog toe heeft Denemarken zich meer bezig gehouden met zijne vestingen dan met zijne forten. Men meldt thans, dat het Gouvernement van Kopenhagen alle beschikbare oorlogs-vaartuigen, bestaande uit 3 fregatten, 3 korvetten, ... 2 schooners en 4 oorlogsstoombooten onder bevel van den admiraal Maurier zal doen zee kiezen. Men meent, dat Zweden reeds eene observatie-flotille, uit stoomschepen bestaande, in de Oostzee heeft onder bevel van prins Oscar.

Verscheidene Engelsche ingenieurs, die hun ontslag uit Russische dienst hebben genomen, zijn heden hier aangekomen.

Niet zonder verwondering merkt men de herhaalde aanvallen der Engelsche kruisers in de golf van Finland tegen Hollandsche koopvaarders op. Men meldt, dat een schip de Zwolle, die eene lading graan uit Windau ging halen en een ander, beladen met rogge, naar Schiedam bestemd, ... zijn opgebragt.

De stedelijke regering van Kiel heeft berigt ontvangen, dat weldra eene nieuwe divisie Fransche oorlogschepen daar zal bijeenkomen, om zich daarna bij het eskader van den vice-admiraal Parceval-Duschenes te voegen.

Weenen, 28 Junij. Men verzekert op de stelligste wijze, dat het antwoord op de sommatie aan Rusland nog niet is aangekomen en wel omdat dit volstrekt onmogelijk was.

Men schrijft voorts, dat de nota van Oostenrijk, van de zijde van Pruissen niet alleen ondersteund is geworden door eene officiële nota, maar ook door eene officiele zending, waarmede de kolonel von Manteuffel, den 20 of 21 Junij naar St. Petersburg is vertrokken. Het doel van die zending is onbekend. Men meent hieruit te kunnen opmaken, dat er tusschen eene voortdurend geheel neutrale houding en eene regtstreeksche oorlogsverklaring van de Duitsche mogendheden nog een middenweg bestaat. De vraag is echter of de gebeurtenissen, hetzij in de Zwarte zee of in de Oostzee niet van dien aard zullen zijn, dat zij alle vooraf beraamde plannen en alle schrifturen ijdel zullen doen.

— Niet bevestigt zich het berigt, dat de generaal Schilder ten gevolge van de bekomene wonden is overleden. Het bevestigt zich daarentegen niet, dat ook de generaal Luders gewond zou zijn.

FRANSCHE POST.

Parijs, 30 Junij. De *Moniteur* deelt mede, dat de Witte zee weldra geblokkeerd zal worden. Dat blad zegt: «Er zijn bevelen aan de bevelhebbers van de scheeps afdeelingen in de Witte zee gezonden, om van 1 Augustus a. s. af, de Russische zeehavens in die streken te blokkeren; deze blokkade is tot nog toe uitgesteld, ten einde aan den handel den tijd te laten om de operatien ten einde te brengen, die men, ter goeder trouw, voor de oorlogsverklaring had aangevangen.»

— De Fransche *Moniteur* deelt een rapport mede van den vice-admiraal Parseval Deschênes, gerigt aan den Minister van Marine en gedagteekend Barosund, 19 Junij jl. De bevelhebber van het eskader van de Oostzee geeft daarin het verslag van de plegtige inwijding van het door den Keizer gezondene beeld van de H. Maagd, door den abt Caron, aan boord van het admiraalschip *Inflexible*, in tegenwoordigheid van den geheelen staf, en van de geheele bemanning der vloot.

— Voor het oogenblik is de troepenbeweging te Toulon gestaakt. Op den 25 en 26 dezer is slechts één vaartuig vertrokken, en één binnengekomen. De *Fulton*, een stoom aviso, die den 9 dezer, met troepen naar Gallipoli was vertrokken, keerde Zondag terug, en de *Eclaireur*, ook een stoomboot, vertrok den 25 dezer met een detachement van het 25ste linieregement, sterk 314 mannen, naar Civita-Vecchia.

— De correctionnele regtbank te Marseille, heeft den heer Louis Neyret, agent-generaal van de Engelsch-Fransche telegrafen-maatschappij, veroordeeld tot eene maand gevangenisstraf, en 500 fr. boete, wegens het openbaar maken van valsche nieuwstijdingen, die de openbare rust zouden hebben kunnen verstoren.

— De maarschalk, Minister van Oorlog, heeft van den in Algerie bevel voerenden generaal eene telegrafische depêche ontvangen, waarbij het gerucht wordt tegengesproken, dat de troepen van het Fransche leger in de kolonie niet voldoende zouden zijn; de kolonne, die onder bevel van den gouverneur-generaal, was vertrokken, werkt krachtig mede om de volkomene onderwerping der stammen te verzekeren. De meeste stammen hebben reeds de oorlogsschatting betaald en al de overigen zullen dit spoedig eveneens doen.

— De ziekte in de druiven heeft zich, zooals men weet, uit Frankrijk naar Sicilie en tot in Griekenland verspreid; ten vorige jare is de kostbare oogst van krenten, een van de voornaamste uitvoerartikelen van laatstgenoemd land, geheel verloren gaan. Volgens het Atheensche blad, de *Panhellenium* is de ziekte dit jaar weder algemeen. Dit is eene ware ramp voor dat land; want op een uitvoerhandel van voortbrengselen van den landbouw van 14 à 15 millioen drachmen, kwamen de krenten tot in 1852 voor niet minder dan voor 8 millioen drachmen in rekening. Voegt men bij deze ramp de schaarschheid van graan en den slag, dien de zeevaart door de staatkundige gebeurtenissen heeft getroffen, dan zal men begrijpen, dat de ellende in Griekenland groot is.

BELGISCHE POST.

Brussel, 30 Junij. De *Indépendance Belge* deelt een overzigt mede van den handel over de eerste vijf maanden van dit jaar, vergeleken met dien van vorige jaren. Daaruit blijkt, dat de toestand van den handel zeer gunstig is. De invoer van alle groote handelsartikelen is, op twee na, vermeerderd. De invoer van timmerhout overtreft o. a. die van 1853 met 7.052 tonnen voor ongezaagd en van 2.619 tonnen voor gezaagd hout, de invoer van tabak bedraagt 384.000 kil. meer; van grof zout, 4,782.000 kil meer en van de rijst grootendeels ten gevolge van de afschaffing van de invoerregten, 12,895,000 kil. meer. Er is daarentegen 3,088.000 kil. koffij en 152,000 kil. ruwe suiker minder ingevoerd.

De uitvoerhandel neemt dagelijks toe; hierin vooral kan men den toenemenden bloei van de zaken opmerken. Zoo zijn over de vijf eerste maanden van dit jaar, vergeleken met hetzelfde tijdvak in 1853, meer uitgevoerd: 236,000 tonnen steenkolen; 6,500 tonnen ongezuiverde staafijzer; 321.000 kilogr. werktuigen; 398,000 kilogr. bewerkt gegoten ijzer; 1,304.000 fr., aan wapenen; 1,837.000 kolo. spijkers; 269.000 kil. grof zink; 1,105.000 kolo. geplet zink. Daarentegen is er 2,154.000 kil. gesmeed staafijzer en 275,000 kil. geslagen ijzerwerk minder uitgevoerd. Er zijn 6,277.000 kil. grof linnen meer uitgevoerd. De uitvoer van glaswerk is belangrijk toegenomen. In het geheel zijn er 63 millioen kil. granen meer in- dan uitgevoerd. De invoerregten zijn met 1,138.000 fr. verminderd, voornamelijk ten gevolge van de vermindering van regten op de eerste levensbehoeften.

— Men verzekert, dat de heer Gallait op dit oogenblik bezig is met het vervaardigen van een groot schilderij, *de pest te Doornik* voorstellende, dat, naar men zegt, naar de tentoonstelling van schilderijen zal worden gezonden, die in de maand September a. s. te Brussel zal plaats hebben, ter gelegenheid van de terugkomst van den Koning in die stad.

Binnenland.

's Gravenhage, 1 Julij.

Z. M. heeft behaagd, den heer Mr. G. C. J. van Reenen, minister van Binnenl. Zaken, te benoemen tot kommandeur der orde van den Nederl. Leeuw.

Wij vernemen, dat een gedeelte van de bevolking van Tagal eenigen uit hun midden (allen Javanen) eene deputatie hebben gezonden naar den Gouverneur-Generaal van Ned. Indië te Batavia, om te klagen over vexatien en afzetterijen van den regent. Men meldt ons, dat deze stap, waarvan tot dus ver nog geen voorbeeld bestaat, geschied is met voorbijgang zelfs van den resident van Tagal.

Gelijk wij gister gemeld hebben, zal de Tweede Kamer den 11 dezer, des namiddags ten 2 ure weder bijeenkomen.

Naar wij heden vernemen is, op denzelfden dag, tegen 11 ure des ochtends, bijeengeroepen de commissie van rapporteurs betrekkelijk het wetsontwerp tot vaststelling van het reglement op het beleid der regering in Ned.-Indie.

---

* De passage van rijtuigen, door de Wagenstraat alhier, die eenigen tijd gesloten geweest is, ten gevolge van den aanleg eener nieuwe brug bij de Veerkade, is heden morgen weder geopend. Deze allezins doelmatige en fraaije vernieuwing in eene der hoofdstraten van de stad, is in den zeer korten tijd van nog geen vier weken tot stand gebragt. De uitvoering van dit werk heeft plaats gehad onder het toezigt van den gemeente-architect, den heer Verwaijen Pieterse.

---

* Heden avond zal de koninklijke Fransche Schouwburg, die gedurende eene maand gesloten is geweest, weder worden geopend. Dan zal de eerste voorstelling worden gehouden. De schouwburg heeft intusschen belangrijke herstellingen en verfraaijingen ondergaan. De sierlijke, doelmatige en met grooten spoed voltooide werken, heeft men mede aan de zorgen van gemelden architect te danken.

Beide werken, de brug en de schouwburg, waren aangenomen door den heer J. B. Maxwils, alhier, die door de uitvoering daarvan op nieuw getoond heeft, dat hij de werken, die hem worden toevertrouwd, met spoed en naar behooren weet te doen volbrengen.

---

* Men verneemt, dat Z. K. H. de prins van Oranje en een veertigtal voormalige officieren van het regement grenadiers en jagers, zich bereid hebben verklaard aan de feestviering van het vijf en twintigjarige bestaan van dat korps, op aanst. Vrijdag den 7 dezer, deel te nemen. Ten half 12 ure zal er in de kazerne eene inspectie over het korps gehouden worden, waartoe de voormalige officieren van het regement, die van elders mogten komen, zullen worden toegelaten. Geene moeite en kosten worden gespaard, om dit feest allerluisterrijkst te doen zijn.

---

* In de residentie is aangekomen en aan het *hôtel de Bellevue* afgestapt de graaf M. de Kergarion, de burggraaf R. R. M. de Kergarion, met familie en gevolg, komende van Parijs.

In het belang der Nederlandsche kunstenaren, die verlangen mogten hunne werken ter aanstaande tentoonstelling te Brussel in te zenden, herinneren wij, dat de uiterste termijn, waarop voorwerpen worden aangenomen, bepaald is op middernacht van 17 Julij aanstaande, en dat de opening der tentoonstelling zal geschieden op den 6den Augustus daaraanvolgende.

De Minister van Financien heeft bekend gemaakt, dat bij voortduring, overeenkomstig de op den 1sten April dezes jaars gedane aankondiging, de navolgende kapitalen aanwezig zijn tot verzekering van de verzilvering van het in omloop zijnde bedrag van ƒ19,000,000 in muntbiljetten, te weten: inschrijvingen op het Grootboek van Nationale Schuld. 1°. Op het 3 pcts. Grootboek, een kapitaal groot ƒ 1,010,300, naar den koers aangewezen bij art. 5 der wet, van 60 ten 100 uitmakende eene waarde van ƒ 606,180; 2°. op het 2½ pcts. Grootboek, een kapitaal groot ƒ 14,402,000, naar den koers aangewezen bij art. 5 der Wet, van 50 ten 100, uitmakende eene waarde van ƒ 7,201,000 en 3°. onder bewaring der Nederlandsche bank, aan schatkistbiljetten, daargesteld volgens de wet van den 28sten Junij 1851 (*Staatsbl.* n°. 63) een kapitaal van ƒ 2,193,000. Totaal ƒ 10,000,180.

Het dividend der Nederlandsche Handel-Maatschappij over 1853, is bepaald op drie en zeventig gulden per aandeel.

In Nederland zijn in het jaar 1853 in het licht verschenen 1838 boekwerken; in 1852 werden er uitgegeven 1920 zoo dat in 1853 minder zijn uitgegeven dan in 1852 een getal van 82; dit mag wel een bewijs van lusteloosheid en afmatting bij de vele uitgevers in Nederland, genoemd worden.

Men verneemt, dat op de uitnoodigingen van het Committé voor het aanstande Muzijkfeest alhier, reeds verklaard hebben het feest met hunne tegenwoordigheid te zullen vereeren, de ministers van Financien, Marine, Kath. Eeredienst, Binnenl. Zaken, Kolonien, Justitie en de Kanselier der beide orden; en van de gezanten: de Ambassadeurs van Engeland, Frankrijk, Oostenrijk, Rusland, Hanover, Belgie, Zweden en Noorwegen, alsmede de Pauselijke Internuntius, terwijl van vreemde celebriteiten in de kunstwereld, behalve de reeds vroeger vermelde, ook de tegenwoordigheid van Hector Berlioz en W. Sterndale Bennett verzekerd is. (*N. R. C.*)

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* verklaart, dat tot heden te Rotterdam nog niets bekend was van het besluit des Konings, dat, volgens de *Utrechtsche Courant*, zou strekken, om het groote muzijkfeest aldaar niet bij te wonen, maar om tegenwoordig te zijn bij den te houden wedstrijd der *Yacht-Club*.

Het openbaar examen van de civiel ingenieurs aan de Konink. Akademie te Delft, is ll. Dingsdag ten 9 ure des morgens begonnen en Donderdag daarop geëindigd. Dit examen is afgenomen door eene speciale Commissie door Z. Exc. den Minister van Binnenl. zaken benoemd, bestaande uit de heeren L. J. A. v. d. Kun, F. W. Conrad, A. Greve, A. C. Pierson, J. W. L. van Oordt, R. Musquetier, R. Lobatto, D. J. Storm Buijsing, J. E. Terwinkel, W. Overduijn en L. Cohen Stuart. — Het openbaar examen voor O. I. ambtenaren is Woensdag ll. begonnen en eindigt den 1 Julij. De speciale Comm. tot afneming van dat examen bestaat uit de heeren: Mr. van Walraven van Nes, D. Lenting, M. A. Buijskes, J. G. A. Gallors, T. Roorda, C. F. Donnadieu, G. van Wieringhen Borski, Dr. J. Pijnappel Gz. en Dr. S. Keijzer, onder presidium van den directeur der Kon. Akademie, den heer G. Simons.

De uitslag der examina is voorloopig allergunstigst te noemen.

Een voldoend examen hebben afgelegd, als civiel ingenieurs de heeren A. J. H. van Beusekom, W. H. Breda, J. D. Evers, P. Loke, J. F. van Maanen, H. J. Rauws, W. H. Overmars en J. P. Schlosser.

De aspirant ambt. voor de O. I., welke nog worden geëxamineerd zijn de heeren J. van Gennep, P. S. Gerlings, R. van Goens, S. C. J. W. van Musschenbroek, U. J. Huber Noodt en P. H. Muntz de Rouville.

(*Delftsche. Cour.*)

Op Dingsdag den 27 Junij ll., hield het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen te Utrecht, zijne één en tachtigste algemeene vergadering, welke des voormiddags te 10 ure door den heer Mr. L. C. Schuller tot Peursum, als voorzitter, met eene aanspraak geopend werd, waarin aan de verdiensten der in het verloopen jaar afgestorvene leden, met name de directeuren Mr. J. Hora Siccama, Prof. H. J. Roijaards en Dr. A. S. Rueb, eene welverdiende hulde werd toegebragt. Tot nieuwe leden van het Genootschap werden benoemd de heeren: Jhr. Mr. H. A. M. van Asch van Wijck, rijks advokaat te Utrecht; Dr. W. Berlin, prosector aan de Hoogeschool te Utrecht; Dr. R. B. van den Bosch, geneesheer te Goes; P. van der Burg, leeraar in de wis- en natuurkunde aan het Gymnasium te Nijmegen; Jhr. Mr. J. de Witte van Citters, advokaat te 's Gravenhage; Dr. J. Dorn Seiffen, eerste praeceptor aan het stedelijk Gymnasium te Amsterdam; Mr. R. T. H. P. L. A. van Boneval Faure, referendaris bij het Ministerie van Financien te 's Gravenhage; Mr. J. E. Goudsmit, advokaat te Leiden; Dr. J. W. Gunning, lector in de scheikunde aan de Hoogeschool te Utrecht; Dr. W. Hecker, lector aan de Hoogeschool te Groningen; F. C. Hekmeijer, leeraar aan 's Rijks Vee-Artsenijschool te Utrecht; Dr. J. Ledder, geneesheer te Leeuwarden; Dr. J. J. Kreenen, rector aan het Gymnasium te Nijmegen; Jhr. Mr. H. B. Martini van Geffen, kantonregter te Boxtel; P. M. Netscher, eerste luitenant bij het regement grenadiers en jagers te Delft; Mr. O. van Rees, advokaat te Utrecht; J. van Rijn van Alkemade, leeraar in de plantenkunde aan de Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen te Utrecht; H. G. Schilthuis, te Groningen; Jhr. J. P. Six van Hillegom, te Amsterdam; H. M. Tip, lid der Provinciale Commissie van Onderwijs, te Utrecht; Dr. V. S. M. van der Willigen, hoogleeraar te Deventer.

Hierna berigtte de voorzitter, dat op de uitgeschreven prijsvraag: de verdiensten van Gijsbert Karel van Hogendorp als staathuishoudkundige ten aanzien van Nederland één antwoord was ingekomen. Overeenkomstig het eenparig gevoelen der adviseurs en het praeadvies der directie, werd daaraan door de vergadering de gouden medaille toegekend. Bij de opening van het naambriefje bleek de schrijver te zijn Mr. O. van Rees, advokaat te dezer stede.

De vergadering kenmerkte zich door wetenschappelijken zin en gezelligheid, en werd door een vriendenmaal besloten, waaraan ongeveer 60 leden deel namen, en dat zich door een echt Nederlandschen geest en gulle hartelijkheid kenmerkte. (*U. C.*)

• Volgens berigt van den officier van Justitie te Amersfoort van 25 Junij jl. is vermist: een brief geadresseerd aan mejufvrouw P. Voigt te 's Hage, waarin: een coupon werkelijke schuld, groot *f* 1,98 in dorso geteekend Rijsback, 1 coupon Oost. nieuwe 3 pct. metal. n°. 6316, verschijnende 1 Julij 1854 betaalbaar met *f* 3,09, en eenige staaltjes zwart fluweel, wit en rosé lint. Deze brief zoude, voorzien van francostempel, den 3 Junij jl. des avonds ten half 11 ure, te Amersfoort op de post bezorgd, doch tot dusverre niet aan het adres gekomen zijn.

• Aan de reisbeschrijving van den heer van de Velde, naar Syrie en Palestina, in 1851 en 52 volbragt, is de eer eener Engelsche vertaling te beurt gevallen. Deze ziet te Edinburgh en Londen het licht in twee deelen, met kaarten en platen.

De *Utr. Ct.* meldt, dat de Fransche oorlogskotter *Favorite* kommandant de 1e luit. de Panouarn, den 29sten Junij naar Duinkerken is gezeild.

Te Goes beviel dezer dagen de vrouw van L. van Lie van haar twaalfde kind binnen den tijd van negen jaren, en te Kapelle eene vrouw van haar twee en twintigste kind; allen zijn in leven.

Leijden, 30 Junij. Heden werd alhier tot doctor in de medicijnen bevorderd de heer H. van Vollenhoven, van Rotterdam, na openbare verdediging eener *Dissertatio Cont. Obser. Nonnullas e Clinico* V *Cl. Simon Thomas.*

× × **Leijden,** 30 Junij 1854. Bij den gemeenteraad is in de vergadering van gisteren, een plan tot herziening van het plaatselijk belastingstelsel, door Burgemeester en Wethouders ontworpen, ingekomen. Daarbij wordt voorgesteld de vermindering van den accijns op de tarwe en op de rogge met 140 opcenten; en de vermeerdering der opcenten op het gedistilleerd met 35; en de belasting op den wijn met 5 cts, per kan, alsmede tot vervanging der bestaande omslagen voor het onderhoud van lantaarns enz. door eene eigen plaatselijke directe belasting.

Utrecht, 30 Junij. Gister zijn aan de hoogeschool tot doctoren in de regten bevorderd de heeren J. J. de Geer van Jutphaas, en W. Hemsing van Kampen, beiden na verdediging van *Theses.*

Vlissingen, 29 Junij. Te Middelburg is op het gouvernements-gebouw de kapitale zee-spui-sluis, die alhier aan het rondeel gebouwd zal worden, aangenomen door D. de Jongh en C°. te Ameiden voor de som van *f* 119,000.

Ingezonden Stukken.

Ook de Staatsloterij, voedsel voor Nepotismus.

Er bevindt zich hier ter stede zekere Mr. de Vassy, waarlijk een beste brave jongen, zonder gal of hartstogten, doch wien Leijdens ingezetenen, maar volstrekt niet in de gelegenheid wilden stellen om één éénig proces te verliezen. Door de juridische faculteit sedert eenige jaren tot doct. jur. utr. verheven, was het inderdaad droevig om aan te zien, hoe de jongen met zich zelven en anderen met hem verlegen waren. Want vóór eenen zeereis naar Indiën scheen de geestkracht te ontbreken en, au comble de malheur, was de brave heimelijk geëngageerd, en de grijze papa der schoone niet genegen, om het lot zijner dochter te verbinden aan dat van een *docteur sans cause* en een *avocat sans causes.*

Kwaad ding, voorwaar! doch wat nood! Onder dit ministerie behoeft, God dank! niemand gebrek te lijden en wordt aan ieder zijn regtmatig aandeel toegekend. Ziet wat gebeurt. Mr. H. Gevers, onlangs tot kantonregter te dezer stede benoemd, wordt — natuurlijk in het belang der goede justitie — gedrongen om afstand te doen van de vroeger door hem vervulde betrekking van collecteur der Nederlandsche Staatsloterij en nu is Holland gered. Mr. de Vassy, bloedvolle neef van een invloedrijken staatsambtenaar te 's Hage, wordt, met uitsluiting van achtingswaardige huisvaders, die uit den aard der zaak daarop veel meer aanspraak hadden, begiftigd met *datzelfde baantje* dat jaarlijks *f* 2,500 a *f* 3,000 oplevert, zonder dat daarvoor eenige kennis noch de minste inspanning wordt vereischt *en zulks ter belooning van uitstekende diensten aan Vorst en Vaderland bewezen, en tot heilzame en treffende leering voor het opkomend geslacht, dat om in de wereld vooruit te komen, noch wetenschap noch studie, noch ijver, noch geestkracht worden gevorderd maar kruiwagens te 's Gravenhage!*

Leijden, den 29 Junij 1854. O. O. O.

PS. Schrijver dezer regels verwacht binnen kort met de huwelijks-communicatie te worden vereerd.

Advertentiën.

Onder het afdrukken dezer Courant waren de landsche beursberigten nog niet aangekomen.

Prijs-Courant der Effecte

AMSTERDAM, 1 Julij 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	
Ned.W.Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$59\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{11}{16}$		Pct.
Dito Certificat. .	3	$71\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{3}{8}$	*Hope* 1798/1816	5
Dito Dito . .	4	$89\frac{1}{8}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{1}{4}$	Dito 1828/1829	5
O. I. Leening. .	4		Cert.1831/1838	5
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . .	4
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	$48\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$	Inschr. Assig. .	6
Frankrijk.			Certific. dito. .	6
Obligatiën . . .	3			
Spanje.			**Polen.**	
Nieuwe	1	$19\frac{3}{8}$ $\frac{11}{16}$ $\frac{5}{8}$	Obligatiën . . .	4
Dito Buitenl. .	3			
D° Binnenl. e/m.	3	$36\frac{7}{8}$ 37 37	**Oostenrijk.**	
Bew. Sp. Com.			Metalliek . . .	5
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5
Portugal.			Dito letter B. .	5
Londen nieuwe.	5		Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$

FRANKFORT, Donderdag 29 Junij. 5 pct. Met. Spanje binn. 3 pct. $36\frac{5}{8}$; dito 1 pct. $19\frac{1}{16}$.

LONDEN, Vrijdag 30 Junij. Consols op Mexico N. 3 pct. $24\frac{1}{8}$, $24\frac{1}{8}$ à $\frac{1}{4}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ à 68; Equador $3\frac{1}{2}$, $3\frac{7}{8}$; Gren. Uitg. $6\frac{3}{8}$, $6\frac{1}{2}$ à 5 pct. 85, 85; Spanje 1 pct. 20, 20 à $20\frac{1}{8}$; buit. $40\frac{1}{2}$; dito Certificaten $4\frac{1}{2}$, $4\frac{1}{2}$; dito Pass Russen $4\frac{1}{2}$ pct. $85\frac{1}{2}$, $85\frac{1}{2}$; dito 5 pct. 98, pct. 90, 90, 90; dito $2\frac{1}{2}$ pct. 61, 61.

PARIJS, Vrijdag 30 Junij. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. op 3 pct. 73.10; Sp. Binn. 3 pct. $37\frac{1}{2}$; dito 1 p Metall. $84\frac{1}{2}$.

WEENEN, Vrijdag 30 Junij. N. Metall. $89\frac{7}{8}$; Bankactien 1276; Goud $38\frac{1}{2}$; Wissel Zilver $29\frac{1}{2}$.

De besproken leening zal, naar men verzekert maar 500 millioen groot zijn, en verkrijgbaar steld tot 95 pct.

MADRID, Dingsdag 27 Junij. Sp. binn. nieuwe 1 pct. $20\frac{1}{4}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te